

Egzegeza SZ – Izbor iz
povijesnih spisa, petak 8:15
amdg.eu/tfmvi

Knjiga o Juditi – paradigma za čitanje SZ

Slaba, a snažna
Judita – spasiteljica

- ❖ **Bog spašava svoj narod rukom udovice**
- ❖ **16 poglavlja na grčkom ο יהודית *j^ehûdît***
- ❖ **hrvatska povijest: Marulić, Gavran**

Povijesne knjige

- **Jš – 2 Kr = “Deuteronomistička povijest”**
  - **Božji narod u svetoj zemlji**
    - 721. pr. Kr. pada Samarija (Asirija)
    - 587. pr. Kr. pada Jeruzalem (Babilon)
- **Ljet – Ezer/Neh = Ljetopisac (“kronistička povijest”)**
  - **Od početka do novog početka (Ljet)**
  - **Božji narod opet u svetoj zemlji (Ezer/Neh)**
- **Tob – Asirija (grč.)**
- **Est – Perzija (grč. dodaci)**
- **Mak – Grčka (i Rim) (grč.)**
- **Judita – cijela povijest (grč.)**

Papirus s opisom gorućega grma, IV. st. Egipat. Foto: Cherie Diez

Priprava spasenja

- **Kako ulazi u Bibliju (8,1.9)?**
- **“Čula je” – žena koja sluša (8,1.9)**
  - **Odgovor na krik naroda Bogu (7,19.29)**
- **Tek u Jdt 8, u pozadini**
- **Kći Merarijeva (8,1; 16,6)**
  - **potrebna zaštite**
- **Udovica! – bez muža**
  - **Posebna skrb Božja**
  - **Ostaje li udovica (usp. 16,22)?**
  - **Bogu posvećena, do smrti (16,22)**
- **Asketski život, na dobru glasu (8,8), do koje dobi (16,23)?**
  - **Doživjela preko 100 (16,23)**

Priznat autoritet

- **Pristup glavarima grada u 8,10.14.24?**
  - Doziva ih po sluškinji (8,10)
  - “braćo!” (14.24)
  - Poučava ih (8,12.26)
  - “postavljate se iznad Boga” (12)
  - Abraham i Jakov bili na kušnji (26)
- **Traže zagovor (8,31):**
- **“Moli za nas!” (31)**
- **Judita najavljuje *Božje* djelo (8,33):**
- **Mojom rukom spas Izraelu (33)**
  - Ojačaj moju ruku (9,9.10)

Iskonska bitka

- **“Nabukodonozor” – šifra (1,7)**
  - kralj Asiraca, u Perziji, s grčkom pokrajinom
  - koji vlada i nad Damaskom (Aram)
- **Titula u 2,5? Protivnik u 1,13?**
  - “gospodar sve zemlje” (2,5)
  - Rat s Arpakšadom (1,13 usp. Post 10,22)
- **Nakana u Jdt 2,3:**
  - uništenje svih nepokornih (2,3)
  - ili uništenje ili čašćenje Nabukodonozora (2,14-3,9) – usp. Iz 14,12
- **Betulija**
- [betula] djevica (Šimunova sestra Jdt 9,2 usp. Post 34),
[bet-El] dom Božji

Božja pobjeda

- **Judita zadivljuje ljepotom 10,7.14.19.23**
  - Izraelci (10,7)
  - Asirske straže (14), Ispred i u šatoru (19.23)
  - Holofernu srce lupa (13,16)
- **Judita zadivljuje mudročću (11,20s)**
  - Asur: “nema ravne u pameti” (11,21)
  - Izrael: Od mladosti mudrost (σοφία 8,29)
  - Zna za Holoferna (10,13) i Ahiora (11,9)
- **Dovitljiv govor Holofernu (11,5-19)**
- **Slazu se u 11,16.22:**
  - Bog me je poslao (16) – Bog te je poslao (22)
- **Bog će mojom rukom izvesti svoje djelo (12,4)**

Judita – moliteljica

- Prije djela u Jdt 9?
- molitva – kako 9,1; 10,2;
kada 9,1?
  - Ničice, u liturgijsko vrijeme
  - Odgovor na molbu glavara
  - Priprava za akciju
- Iz tabora svake noći (12,8):
- na molitvu (12,8)
- Prije udarca (13,4s.7):
  - “Bože svrni pogled na djelo ruku mojih” (13,4s)
  - “Ojačaj me danas” (7)
- = dvaput moli

- Koliko puta udara (13,8)?
- dvaput (8) – snaga Božja
  - Zlo u korijenu, samu glavu
  - Njegovim vlastitim oružjem
- napadači u 14,3; 15,2s?
- bježe (14,3; 15,2s) – rat Gospodnji

Zahvala Bogu

- Poziv Juditin u 13,14:
- **Hvalite Boga! 3x (13,14)**
  - Tko je i kako hvali u 15,8.10?
- **Jeruzalem (8): “rukom svojom sve si to učinila” (15,10)**
  - Voditeljica u hvali u 15,14:
- **Judita pjeva, narod prihvaća (15,14)**
  - “Slavite Boga” (16,1)
  - Svlada rukom jedne žene (16,5)
- **Juditina slika o Bogu u 9,7; 16,2?**
- **Gospodin koji *mrvi, dokončava* ratove (9,7; 16,2) – drobi, razbija, nadvladava konflikte, pretvara u prah**

